

κανείς μόνος του.

Ἐξ ἄλλου ἡ κομωδία αὕτη θὰ ἡδύνατο ὡς ὀπερέττα νὰ ἐμφανισθῆ καὶ σήμερον ἐπὶ τῆς σκηνῆς, διότι διδάσκει ὅτι ὁ κομμουνισμὸς δύναται ἐνδεχομένως θαυμάσια καὶ ἄνευ αἱμάτων νὰ ἐπικρατήσῃ ἂν ἀνατεθῆ ἡ ὅλη ὑπόθεσις εἰς τὰς γυναῖκας μόνον καὶ οἱ ἄνδρες δὲν ἀναμιχθοῦν διόλου εἰς αὐτήν. Οἱ ἄνδρες δὲν λαμβάνονται ἐνταῦθα ὑπ' ὄψει εἰμὴ ὡς παίγνια τῶν γυναικῶν.

Τὴν σοσιαλιστικὴν αὐτὴν φάρσαν ὁ Ἄριστοφάνης ἔγραψε πολὺ βραδύτερον, δέκα ἢ δώδεκα ἔτη μετὰ τὴν μεγάλην καταστροφὴν τῆς πατρίδος του, ὅτε αἱ ἐξέμειναν εἰς πολέμους, ἦσαν πολὺ παλαιότεραι

Ἐφ' ὅσον ἀκόμη αἱ Ἀθῆναι ἀγωνίζονται πρὸς τὴν Σπάρτην διὰ τὴν νίκηγὰ βλέμμα τοῦ ποιητοῦ ἦτο ἐστραμμένον εἰς πολὺ ἐπιτακτικώτερα πράγματα ἐν μέσῳ τοῦ πολέμου κηρύττει τὴν Εἰρήνην, τὸν Πασιφισμὸν.

Τὸ αὐτὸ ἔκαμνον καὶ ὄλοι οἱ συνάδελφοί του. Διότι ἡ κομωδία δὲν δύναται νὰ κάμῃ ἄλλο τι: Κάτω τὰ ὄπλα! Εἶναι ἡ ἀποκρηάτικη λύσις τῆς. Ἄς εἰρηνεύσωμεν, ἄς κάμωμεν εἰρήνην ἐν πάσῃ περιπτώσει! Εἰς καμμίαν ἀπὸ τὰς πολιτικὰς αὐτὰς κομωδίας ἠκούσθη καὶ μία μόνον λέξις ὑπὲρ τοῦ πολέμου, ὑπὲρ τῆς καταστροφῆς τῆς Σπάρτης. Τουραντίον ἐρέθη ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πολέμου τὸ ἐρώτημα περὶ τοῦ τίς εἶναι ἔνοχος αὐτοῦ καὶ ἐδόθη ταυτοχρόνως καὶ ἡ παράδοξος ἀπάντησις. Τὰ τυχόν λάθη τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν τῶν Ἀθηναίων ἀπεκαλύπτοντο χωρὶς λύπην. Πρέπει νὰ ἐκπληττεται κανεὶς πῶς τὸ σωβινιστικὸν κοινὸν ἀφήνει νὰ λεγῶνται ὅλα αὐτὰ τὰ πράγματα ἀπὸ τῆς σκηνῆς. Πλὴν τὰ ἐθεώρει ὅλα ὡς ἀστεῖα καὶ ἐγέλα.

(Ἡ συνέχεια εἰς τὸ προσεχές).

ΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΡΓΑ

Ἐὰν δὲν ἐλέγομεν διαρκῶς λόγια καὶ μόνον λόγια, εἰς εἴθε εἰλικρινεῖς πρῶτον πρὸς τοὺς ἑαυτοὺς μας καὶ ἔπειτα πρὸς τοὺς ἄλλους θὰ ὑπῆρχον τόσον εἰς τὸ κράτος, ὅσον εἰς τὰς πόλεις ἔργα. Ἄλλ' ἀτυχῶς τοιαῦτα ἐλάχιστα ἔχομεν νὰ παρατηρήσωμεν καὶ ταῦτα ὀφείλονται εἰς τὴν πρωτοβουλίαν ὀλίγων ἀτόμων.

Ὁ πολὺς κόσμος ἐνθουσιάζεται ἀκούων περὶ μουσικῆς, ζωγραφικῆς, γλυπτικῆς, μεμψιμοιρεῖ παρατηρῶν ἀδιαφορίαν διὰ τὰς καλὰς ταύτας τέχνας καὶ ὅμως δὲν ἐννοεῖ νὰ κινήσῃ ἐκ τῆς ἀδρανεῖας εἰς τὴν δράσιν εἰς τὴν δημιουργίαν. Θεωρεῖ τὰ γράμματα ὡς ἀπόλυτον ἀνάγκην διὰ τὸν εὐμαρῆ αὐτοῦ βίον καὶ ὅμως ἂν δὲν ἀποστρέφεται τὸ βιβλίον πάντως ἀδιαφορεῖ δι' αὐτό. Θεωρεῖ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν θρησκευτικῶν καθηκόντων ὡς ἐπιβεβλημένην ὑπὸ τῶν θεῶν κανόνων καὶ ὅμως ἢ βαίνει εἰς αὐτὴν ὑποκρινόμενος ἢ ἀδιαφορεῖ τελείως.

Τὰ καλλιμάρμαρα δημόσια ἢ Δημοτικὰ οἰ-

κοδομήματα τὸν εὐφραίνουν ἐν ταῦτοις ἂν κληθῆ νὰ δώσῃ τὸν ὀβολὸν του ἀσχάλλει. Οἱ Δημόσιοι καὶ Δημοτικοὶ κήποι θεωροῦνται ὑπ' αὐτοῦ ὡς κοσμήματα ἀπαραίτητα, ἐν ταῦτοις θὰ ἐπεθύμει νὰ τοὺς ἔχη χωρὶς αὐτὸς νὰ ἐνοχληθῆ διὰ τὴν ἴδρυσιν των. Καὶ λέγομεν ταῦτα πάντα διότι τὰ πάντα σχεδὸν εἶναι δημιουργήματα τῶν ὀλίγων (Ζάππειον—Στάδιον—Βαλιάνειος βιβλιοθήκη Ὁρφανοτροφεῖα Χατζηκώστα κλπ. κλπ. κλπ.)

Ἄλλ' ὑπὸ τοιοῦτους ὄρους διατιθέμενος ὁ πολὺς κόσμος πρὸς πᾶν δτι ὑψηλὸν φέρει ὡς ἀποτέλεσμα τὸ ἀβδηρικὸν φαινόμενον τῶν λόγων ἄνευ ἔργων. Ἄλλ' ὅταν εἰς μίαν κοινωνίαν ἐλλείπουσι τὰ ἔργα, ἡ πρόοδος ἂν δὲν εἶναι στροφή πρὸς τὰ ὀπίσω εἶναι πάντως στασιμότης. Καὶ τὰ λιμνάζοντα ὕδατα εἶναι γνωστὸν πόσον εἶναι καταστρεπτικὰ εἰς τὴν ἀνθρωπίνην κοινωνίαν. Ἄλλὰ καὶ ἀνελικρίνεια πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς διακρίνει τὸν πολὺν κόσμον, Ἄρᾶσκειται εἰς

συζητήσεις να εμφανίζονται ως κάτοχος πολλών και ποικίλων γνώσεων και δμιλών και περι ιατρικής και καλλιτεχνίας και στρατηγικής αλλά και παντός άλλου ειδικώς απαιτούντος γνώσεις χωρίς εν τούτοις να σκέπτεται ο ούτως δμιλών ότι όσον ο πτωχός είναι εκατομμυριούχος άλλο τόσο και ο ράπτης είναι ιατρός και ο υπάλληλος στρατηγός και ο νομικός είναι ναυτικός και ούτω καθεξής. Και όμως το φαινόμενο αυτό παρατηρείται άτυχώς εν εύρυτάτη κλίμακι. Και όφείλεται καθ' ήμας εις τό ότι ουδέποτε οίσοσδήποτε εγνωρίσει θετικήν μόρφωσιν εν τῷ σχολείῳ βραδύτερον δέ ουδέποτε ούδεις εφρόντισε διά την τοιαύτην μόρφωσιν του.

Και όμως και τό σχολείον δύναται να χορηγήσει θετικωτέραν την μόρφωσιν και μετ'

αυτό και αυτή αυτή η κοινωνία διά της ιδρύσεως συλλόγων σκοπόν έχόντων και την εν τοῖς γραμμασι και τῇ καλλιτεχνία και ταῖς επιστήμαις μόρφωσιν τῶν μελῶν αὐτῆς. Πόσον τοιούτων σχολῶν ἔχει ανάγκην ἡ πόλις μας. Καί λαϊκῶν Πανεπιστήμιον θά ἐπρεπε να ἔχη ἀκόμη. Καί όμως.....οὐδεμίαν τοιαύτην ἀριθμ εἶ. Καί θά ἠδύνατο ο Σύνδεσμος τῶν Οἰκογενειαρχῶν να ἰδρύσῃ τοιαύτας και ὡς πληροφορορούμεθα θά τὰς ἰδρῦσῃ ἀφοῦ εὔρη καταλλήλους αἰθούσας. Ἀνάγκη όμως ἀπαραίτητος να κατανοηθῆ ἡ ἀλήθεια ὅτι ἡ μόρφωσις ἐνὸς λαοῦ εἶναι ἔργον μὲν τῶν διανοουμένων ἀλλ' ἐπίσης εἶναι ἔργον και τῶν δυναμένων να ἔλθωσιν ἐπικουροὶ και ὕλικῶς. Ἄς ἐλπίσωμεν ὅτι ταχέως ἡ πόλις μας θ' ἀποκτήσῃ και τοιαύτας σχολάς.

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΕΣ ΗΘΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΤΑ ΜΑΓΙΑ

ΤΑΣΟΥ ΒΙΔΟΥΡΗ

Εἶχαν περδοει τὰ μεσάνυχτα. Τὸ χωριὸ κοιμοῦντανε κάτω ἀπ' τὴ χλωμὴ λάμψι τοῦ φεγγαριοῦ, ποῦ λὲς και νεροπαλά-νεροπαλά σιγοπερπαταε πάνω στὸν οὐρανό.

Στὸ δρόμο ψυχὴ δὲν ἀκούονταν. Βαθειὰ νέκρα εἶχε σκεπάσει τὸ μικρὸ χωριό, τὰ σπίτια στέκονταν ὀρθά σὰν σκιδόματα ἀκίνητα, σκορπισμένα ἐδῶ κι' ἐκεῖ κατὰ σωρούς.

Ἐξαφνα στὴν ἠουχία τῆς νύχτας ἀκούσθηκε μιὰ γυναικίσια φωνὴ, ξεσκίζοντας τὴ βαθειὰ σιγή.

—Ἰωωωωρ' Θανάσainaααα!.,., Θανάσainaααα!.,., Ἰωωωωρ' Θανάσainaααα!.,.

—Ὁροσεε!.,., ἀπολογήθηκε μιὰ ἄλλη φωνῆ, γυναικίσια πάλι, ἀπ' τὴν ἄλλη ἄ-

κρη τοῦ χωριοῦ.

—Σκῶθκεεεεεεεε;.,.,

—Αἴγαιαι!.,.

—Ἄιντε γλήγωρα!.,. Πέρασ' ἡ ὠρααα!.

—Καλῶαα!.,. Καρτέρε κι' ἔρχομαιαιαι!.,.

—Μὴν ἀργᾶασα!.,.

Κι' ὅλα ξανάπεσαν στὴν πρώτη νέκρα κι' ἠουχία.... Οἱ φωνὲς τῶν γυναικῶν μ' ἔκαναν να πεταχτῶ ἀπ' τὸ στρῶμα μου. Ντύθηκα βιαστικὰ, πῆρα τὸ ντουφέκι μου και δρόμο γιὰ καρτέρε πέρα στὸ Κοιρὶ τῆς Πίκως. Ἐτσι λέγεται ἕνας λόγγος τοῦ χωριοῦ μας, στὰ πλάγια ἐνὸς βουνοῦ.

Στὸ δρόμο ψυχὴ δὲν ἀγροίκασε. Μόνον οἱ φωνὲς τῶν σκυλλιῶν, π' ἀλυχοῦσαν ἀπ' τοὺς κήπους και τὲς αὐλὲς τῶν σπι-